

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15033101	CEIP Plurilingüe de Outes	Outes	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación primaria	Proxecto competencial	4º Pri.	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	7
4.2. Materiais e recursos didácticos	9
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	9
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	10
6. Medidas de atención á diversidade	11
7.1. Concreción dos elementos transversais	13
7.2. Actividades complementarias	13
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	14
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	15
9. Outros apartados	16

1. Introducción

A programación que a continuación se presenta corresponde á área de Proxecto Competencial, a cal, xunto co resto de áreas do currículo contribuirá á finalidade da educación primaria, que segundo se recolle no Decreto do currículo será a de “facilitarlle ao alumnado as aprendizaxes da expresión e da comprensión oral, a lectura, a escritura, o cálculo, as habilidades lóxicas e matemáticas, a adquisición de nocións básicas da cultura e o hábito de convivencia, así como os de estudo e traballo, o sentido artístico, a creatividade e a afectividade, co fin de garantir unha formación integral que contribúa ao pleno desenvolvemento da súa personalidade”.

Toda programación debe adaptarse á realidade educativa na que se desenvolverá, neste caso, o CEIP Plurilingüe de Outes, en xeral, e o 4º curso de educación primaria, en particular.

Por unha banda, o CEIP Plurilingüe de Outes é un centro de Educación Infantil e Primaria, situado á beira do río Tins, na capital do concello de Outes, concretamente na rúa Praza de Galicia. O concello de Outes sitúase no fondo da Ría de Muros e Noia, ten unha extensión de 100km² e alberga unha poboación de 6.108 habitantes (segundo o padrón de habitantes de 2022, INE), agrupando dez parroquias. As principais actividades económicas do concello son a agricultura, a gandaría, a pesca e o marisqueo; así como o comercio e a industria madeireira.

O centro está adscrito ao IES Poeta Añón, situado tamén no Concello de Outes e conta con xornada continua, en horario de 9.50h a 14.50h; así como cos servizos complementarios de comedor e transporte escolar e con actividades extraescolares organizadas pola ANPA. A el asiste alumnado das diferentes parroquias que conforman o Concello, así como doutros concellos limítrofes, ata chegar a un total de 252 alumnos e alumnas; que teñen o galego como lingua materna, a súa maioría. Así, atendendo ás características do noso centro, favorecerase unha boa competencia do alumnado na súa lingua materna, así como en castelán e inglés, na porcentaxe que determina a lexislación vixente.

Por outra banda, no que respecta ao 4º curso de educación primaria, o CEIP Plurilingüe de Outes posúe dúas liñas neste nivel, cun total de 30 estudantes de entre nove e dez anos de idade que, seguindo a Piaget, se atopan no período de operacións concretas. O alumnado de 4º E.P. está dividido en dous grupos, A e B e en cada un deles hai un total de 7 alumnos e alumnas que asisten á área de Proxecto Competencial. Son estudantes de entre nove e dez anos de idade que, seguindo a Piaget, se atopan no período de operacións concretas, onde teñen lugar grandes cambios a nivel cognitivo, motriz e socio-afectivo, que se deben ter en conta, ademais das características individuais de cada un/unha.

A área de Proxecto Competencial diríxese ao desenvolvemento das competencias clave e dos aspectos transversais do currículo, a través da realización de proxectos significativos e da resolución de problemas de maneira colaborativa. A área estrutúrase en 3 bloques de contidos, que se traballarán ao longo do curso de maneira integrada. Neste curso escolar, as sesións desta área desenvolveranse durante o tempo semanal

de libre circulación de ciclo.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Concretar un plan de traballo para a realización dun proxecto ou a resolución dun problema a través da definición de obxectivos e das accións para acadalos, tendo en conta as necesidades da contorna.	1			1	1-5	3	1-2-3	
OBX2 - Desenvolver o proxecto segundo a planificación prevista mobilizando conxuntamente as competencias transversais que se requiran.	1-3		5	3	1-3	2	3	
OBX3 - Presentar os resultados asociados ao proxecto competencial empregando dun xeito respectuoso estratexias e ferramentas de comunicación adecuadas cunha linguaxe verbal e corporal positiva, control das emocións negativas e, de ser o caso, co uso de recursos informáticos e audiovisuais.	1-5	3	3	2-3	1-3			3-4

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Planificación de proxectos	Selección e temporalización de proxectos sobre mulleres destacadas en diferentes ámbitos, no pasado e no presente.	20	7	X	X	X
2	Execución de proxectos	Execución de proxectos sobre mulleres destacadas na historia. Desenvolvemento de estratexias. Aplicación de diferentes coñecementos e competencias. Emprego dos recursos existentes. Traballo en equipo.	40	20	X	X	X
3	Presentación de proxectos	Exposición do produto final. Emprego de recursos para a comunicación. Estratexias de expresión verbal e non verbal.	40	8	X	X	X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Planificación de proxectos	7

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer a importancia da temática do proxecto que se pretende abordar.	Identifica a importancia de coñecer diferentes mulleres que foron e son destacadas en diferentes ámbitos de coñecemento.	TI	100
CA1.2 - Valorar os recursos e materiais necesarios para a realización do proxecto.	Identifica os recursos necesarios para a realización do proxecto.		
CA1.3 - Identificar e seleccionar a información que se precisa.	Identifica e selecciona a información necesaria para o proxecto.		
CA1.4 - Realizar, de xeito guiado, a secuencia e a temporalización das actuacións necesarias para a execución do proxecto.	Realiza, coa axuda dun calendario, a temporalización e secuencia das actuacións do proxecto.		
CA1.5 - Prever as incidencias que se poidan producir no desenvolvemento das actuacións do proxecto e propoñer posibles solucións a estas.	Ten en conta algunha incidencia que poida xurdir na execución do proxecto e propón algunha posible solución.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Procura e selección de información relacionada cos proxectos. - Planificación: secuenciación e temporalización.

UD	Título da UD	Duración
2	Execución de proxectos	20

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Executar as actuacións asociadas coa secuencia e a temporalización prevista.	Executa as actuacións planificadas no proxecto.	TI	100
CA2.2 - Aplicar os coñecementos axeitados e mobilizar as competencias cos niveis de calidade requiridos.	Aplica a maioría de coñecementos e competencias requiridos para cada actuación.		
CA2.3 - Empregar, de ser o caso, os recursos e materiais previstos para a execución das actuacións.	Emprega a maioría dos recursos previstos nas actuacións.		
CA2.4 - Resolver, dentro do seu nivel de autonomía, ou comunicar as incidencias xurdidas durante a execución das actuacións.	Identifica e comunica as incidencias xurdidas durante a execución das actuacións.		
CA2.5 - Valorar os resultados logrados ao termo da execución do proxecto.	Identifica os resultados positivos e negativos do proxecto ao seu remate.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Execución de proxectos: dinámicas e roles.

UD	Título da UD	Duración
3	Presentación de proxectos	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Presentar o proxecto realizado e, de ser o caso, os produtos finais obtidos.	Presenta o proxecto realizado e o produto final, se o hai.	TI	100
CA3.2 - Empregar unha linguaxe verbal con corrección e claridade, para enxalzar a expresividade e eficacia do discurso.	Emprega unha linguaxe verbal correcta e clara.		
CA3.3 - Empregar unha linguaxe corporal e a presenza escénica como códigos comunicativos para enxalzar a expresividade e eficacia do discurso.	Emprega unha linguaxe corporal adecuada á situación.		
CA3.4 - Potenciar as emocións positivas na exposición e controlar, de ser o caso, a conduta asociada ás emocións negativas.	Controla os nervios e ansiedade na exposición do proxecto.		
CA3.5 - Empregar recursos dixitais, audiovisuais ou plásticos como apoio na presentación do proxecto.	Emprega os recursos necesarios para a presentación do seu proxecto.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Presentación de proxectos: a expresión verbal e corporal; control das emocións e da conduta.

Contidos

- Uso de recursos dixitais, audiovisuais ou plásticos de apoio á comunicación para a presentación do proxecto.

4.1. Concrecións metodolóxicas

De acordo co disposto no Decreto 155/2022, a metodoloxía didáctica será comunicativa, inclusiva, activa e participativa, prestará atención ao desenvolvemento de tarefas e actividades relacionadas coa resolución de problemas contextualizados na vida cotiá, fomentarse o traballo colaborativo e potenciarase a aprendizaxe significativa. Tendo en conta isto, o proceso de ensino-aprendizaxe estará guiado polas seguintes concrecións metodolóxicas:

- O equipo de ciclo, compartindo e realizando reflexións conxuntas e acordando aspectos metodolóxicos que respondan ás necesidades e intereses de cada estudante.
- O profesorado terá un rol de mediador, de guía. Seleccionará as situacións de aprendizaxe adecuadas, que esperten o interese do alumnado, planificando tempos, espazos, agrupamentos e escollendo recursos dixitais e non dixitais variados e diversos que lle permitan ao alumnado explorar e investigar, que fomenten a interacción coas compañeiras e cos compañeiros, o enfrontamento dos retos sen ansiedade e que ofrezan novas oportunidades de aprendizaxe. Será un profesorado promotor e facilitador do desenvolvemento competencial do alumnado, atendendo á diversidade e personalizando os procesos de construción de aprendizaxe. Realizaranse proxectos significativos para o alumnado, conectados cos seus intereses e motivacións, así como coa contorna; usando diferentes estratexias e respectando os ritmos de aprendizaxe, partindo dos seus coñecementos previos, reforzando a autoestima, a autonomía, a curiosidade, a motivación e a responsabilidade sobre as propias aprendizaxes.
- Teranse en conta principios de normalización e inclusión poñendo especial énfase na atención á diversidade do alumnado, na atención individualizada, na prevención das dificultades de aprendizaxe e na posta en práctica de mecanismos de reforzo como a secuenciación de contidos, a adaptación de tempos ou outros cambios na metodoloxía tan pronto como se detecten estas dificultades. Potenciarase a inclusión e darase resposta ás diferentes características e necesidades, motivacións, intereses, ritmos e situacións sociais e culturais de todo o alumnado. Así, o deseño de actividades de aprendizaxe de acceso universal (DUA) para atender mellor á diversidade do alumnado, axudará a desenvolver unha atención individualizada.
- Propoñeranse actividades de traballo individual e en equipo, cooperativo, que posibiliten a resolución conxunta e colaborativa das tarefas e favorezan a participación do alumnado, facéndoo protagonista das súas aprendizaxes. As propostas en equipo brindan a oportunidade de fomentar a comunicación oral, o diálogo e a interacción social e contribuirán a desenvolver a competencia para participar, analizar e reorganizar ideas, fomentar o respecto por outros puntos de vista, recoñecer o propios valores, adaptarse as necesidade colectivas, asumir responsabilidades, respectar as normas acordadas e desenvolver a solidariedade.

- Fomentarse a aprendizaxe de estratexias de comprensión lectora e a expresión oral e escrita; así como o emprego de recursos dixitais, co obxectivo de contribuír á alfabetización mediática e informacional, empregando destrezas e habilidades para a procura e selección de información, a organización da mesma e a presentación do traballo elaborado a través do uso das TIC.

- As actividades que se propoñan deben ir dirixidas a reforzar os aspectos transversais do currículo, favorecendo a interdisciplinabilidade e o desenvolvemento das competencias necesarias, polo que as sesións semanais desta área inclúense dentro das horas semanais nas que se desenvolverá o traballo en ambientes de aprendizaxe, nos que alumnado estará un total de 8 sesións semanais, xunto con todos os compañeiros/as de ciclo. Nestas horas, que se desenvolverán de luns a xoves despois da Hora de ler ata o final da xornada lectiva, o alumnado poderá acudir de maneira libre aos ambientes propostos e escoller a tarefa que vai realizar e o tempo de dedicación á mesma. Os ambientes de aprendizaxe preparados están relacionados coas diferentes áreas do currículo: Matemáticas, Lingua Castelá, Lingua Galega, Matemáticas, Ciencias Sociais, Ciencias Naturais e Arts. En cada un deses espazos educativos establécense situacións de aprendizaxe diversas: proxectos de investigación, resolución de problemas, método científico, co emprego de materiais concretos e manipulativos, a través dos cales o alumnado poderá, ben individualmente ou en pequeno grupo, traballar diferentes contidos. Isto favorecerá a motivación do alumnado, a responsabilidade e compromiso propio de cada estudante coa súa aprendizaxe, a autonomía, a autoavaliación, a xestión emocional ante a frustración e a atención á diversidade.

Ao longo do curso, pois, o alumnado investigará, en grupos de traballo cooperativo, sobre diferentes mulleres importantes tanto do pasado coma do presente, en diferentes ámbitos e disciplinas de coñecemento: mulleres científicas, escritoras, artistas, deportistas, políticas, historiadoras...; e elaborarán un produto final, que terán que presentar á comunidade. Deste xeito estarase contribuíndo a traballar elementos transversais como a igualdade de xénero, a expresión oral e escrita ou os valores do traballo en equipo; así como contidos de diferentes áreas como a lectura comprensiva, a análise e resumo de contidos, o emprego de vocabulario científico, a alfabetización informacional e o deseño e presentación dun traballo.

- A avaliación deberá formar parte dos procesos de aprendizaxe e ensino, será reguladora e autorreguladora da aprendizaxe e atenderá á diversidade, variando situacións, instrumentos e procedementos de avaliación cando corresponda. A súa finalidade é mellorar os procesos tanto de ensino como de aprendizaxe. Os resultados da avaliación proporcionarán información que poida ser utilizada para tomar decisións sobre axustar, revisar ou modificar os elementos que inciden no proceso de ensino e aprendizaxe (o tempo dedicado ás diferentes tarefas, os espazos e recursos que se empregan, a adecuación das actividades e estratexias propostas, a atención á diversidade da aula, as situacións de aprendizaxe propostas...) e información sobre o desenvolvemento da capacidade do alumnado para actuar en situacións diversas; poñendo en funcionamento coñecementos, habilidades, destrezas, valores e actitudes. A valoración dos logros do alumnado achegaralle ao profesorado datos para reflexionar

sobre a súa práctica docente e o impacto que tivo na aprendizaxe do alumnado, de forma que poida introducir os cambios e axustes que cumpran para que se produza unha intervención axustada ás características do alumnado, unha aprendizaxe significativa e unha contribución adecuada ao desenvolvemento das competencias.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Recursos lingüísticos: diferentes exemplos de tipoloxías textuais de uso social, diferente material manipulativo e xogos didácticos para traballar a expresión oral e escrita, a gramática ou a ortografía, entre outros aspectos.
Libros de consulta como recurso nos procesos de investigación.
Recursos matemáticos: regras, compás, calculadora e material manipulativo, tanto comercial como de elaboración propia como o material multibase, o tangram, o xeoplano, os corpos xeométricos, instrumentos de medición, regletas de Cuisenaire, reloxo analóxico, moedas e billetes, dados, dominós, xogos didácticos; e demais material de carácter manipulativo.
Material de laboratorio para realizar experimentos e observar procesos: balanzas, probetas, lupas, microscopio, etc.
Recursos sobre ciencias: materiais da contorna como follas, sementes, froitos, plantas ou pequenos insectos; material manipulativo diverso para a aprendizaxe de diferentes contidos relacionados co mundo da zooloxía, a botánica e o corpo humano.
Recursos de xeografía e historia: globo terráqueo, mapas físicos e políticos, crebacabezas e material manipulativo para a aprendizaxe de diferentes contidos.
Xogos didácticos diversos, para o traballo de capacidades xerais como a atención ou a memoria e para a adquisición e reforzo de contidos concretos das diferentes áreas.
Material funxible: axendas do alumnado, cadernos, lapis, carpetas, cartolinas, etc.
Recursos persoais: profesorado que imparte docencia no 2º ciclo, profesorado con dispoñibilidade horaria, os/as docentes especialistas en Pedagogía Terapéutica e/ou Audición e Linguaxe e a xefa do Departamento de Orientación do centro. Ademais tamén se conta coas familias do alumnado e persoas externas ao centro que veñan dar algunha charla ou facer algunha actuación.

A área de Proxecto Competencial desenvolverase nos distintos ambientes de aprendizaxe do ciclo, nos cales se emprega a diversidade de materiais relacionados anteriormente.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial aporta información sobre os coñecementos previos do alumnado e as características xerais do grupo-aula e de cada estudante. Esta avaliación realizarase no mes de setembro, durante as primeiras semanas do curso, para poder adecuar as ensinanzas e facilitar unha progresión satisfactoria no seu proceso de aprendizaxe. Incidirase na obtención de información sobre o desenvolvemento das competencias clave e aprendizaxes instrumentais. Os procedementos e instrumentos para levala a cabo son os seguintes:

- Análise dos resultados académicos e informes individualizados de 3º E.P.
- Informes de reforzo educativo do curso anterior e do departamento de orientación, de

ser o caso.

- Reunión de coordinación co profesorado titor do alumnado no curso anterior.
- Actividades individuais e grupais para coñecer os intereses e habilidades do alumnado.
- Dinámicas de cohesión grupal.
- Observación directa e análise do traballo realizado durante as primeiras semanas do curso, con especial atención a aspectos como a autonomía, a atención, o nivel de lectoescritura, a expresión oral, o cálculo, a resolución de problemas e as habilidades sociais.
- Entrevistas individuais coas familias.

Os resultados desta avaliación inicial serán analizados nunha sesión de avaliación inicial, na que estará presente o equipo docente do ciclo, así como a xefa do Departamento de Orientación, as especialistas de Pedagogía Terapéutica e Audición e Linguaxe, así como unha representación do Equipo Directivo; coa finalidade de adoptar as modificacións oportunas na programación e aquelas medidas educativas de apoio e reforzo que se consideren oportunas para cada estudante.

Así mesmo, os resultados desta avaliación inicial reflectiranse en XADE.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	20	40	40	100
Táboa de indicadores	100	100	100	100

Criterios de cualificación:

A avaliación dos procesos de aprendizaxe do alumnado será continua, global e formativa. Por iso, o rexistro do traballo diario será a base para recoñecer o grao de adquisición dos contidos así como as posibles dificultades que xurdan durante o proceso.

As porcentaxes de cualificación aparecen reflectidas nas táboas anteriores para cada unha das unidades didácticas e, por conseguinte, para a avaliación final na área.

Desta maneira, os criterios de cualificación serán os seguintes: o 50% da cualificación da área outorgarase á análise das producións do alumnado, o 20% outorgarase á observación sistemática do traballo do alumnado (nas tarefas individuais e en equipo) e á súa actitude nas actividades e o 30% restante outorgarase aos intercambios orais co alumnado, onde se observa o grao de coñecemento coas tarefas que realiza, así como o seu interese e participación nas mesmas.

A valoración de cada un dos aspectos citados realizarase a través da aplicación de

rúbricas e escalas de observación sobre os proxectos desenvolvidos.

En canto á avaliación das competencias clave terase en conta a relación dos obxectivos da área con cada unha das competencias establecidas, para o que será preciso analizar os diferentes resultados dos criterios de avaliación relacionados con cada un dos obxectivos desta área e do resto de áreas de 4º curso.

Criterios de recuperación:

No caso de que o alumnado non acade os mínimos de consecución dos criterios de avaliación de cada unidade didáctica adoptaranse medidas como o apoio e o reforzo educativo por parte do/a mestre/a titor/a ou adaptación de tempos; co obxectivo de que logre a súa consecución nas seguintes tarefas que se desenvolvan no curso.

6. Medidas de atención á diversidade

Segundo o disposto no Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación; e a Orde do 8 de setembro de 2021 que o desenvolve, enténdese por atención á diversidade o conxunto de medidas e accións que se adoptan para adecuar a resposta educativa ás diferentes características e necesidades, ritmos e preferencias de aprendizaxe, motivacións, intereses e situacións sociais e culturais de todo o alumnado.

Polo tanto, a atención á diversidade será un dos principios fundamentais que se terán en conta nas decisións pedagóxicas e organizativas que se adoptarán dende a aula. Así pois, atenderase á diversidade do alumnado, seguindo os principios de inclusión, igualdade e normalización. Para facer realidade estes principios na práctica educativa adoptaranse as seguintes actuacións dende o grupo-aula:

- Realización da avaliación inicial do alumnado nas primeiras semanas do curso, para detectar posibles necesidades educativas ou dificultades de aprendizaxe e valorar os coñecementos previos do alumnado.
- Coordinación continua do profesorado que imparte docencia ao grupo e coordinación coas familias do alumnado para intercambiar información sobre o proceso de ensino-aprendizaxe e a implantación de medidas de atención á diversidade necesarias.
- Fomento da participación de todo o alumnado nas actividades da aula e do centro docente.
- Solicitude de intervención da xefatura do Departamento de Orientación no caso de que se detecten dificultades de aprendizaxe ou situacións que requiran da realización dunha avaliación psicopedagóxica e a aplicación das medidas de atención á diversidade oportunas.
- Emprego de estratexias metodolóxicas que promovan a inclusión, o traballo en equipo, o respecto ás diferenzas e a convivencia; así como a consideración dos principios do DUA na atención educativa.

Ademais da aplicación destas actuacións xerais, adoptaranse as seguintes medidas de

atención educativa, dispostas na lexislación citada anteriormente: 1. Medidas ordinarias: todas aquelas que facilitan a adecuación do currículo prescrito, sen alteración significativa dos seus obxectivos, dos contidos e dos criterios de avaliación, ao contexto sociocultural dos centros docentes e ás características do alumnado.

- Adecuación da estrutura organizativa do centro, e da organización e a xestión da aula ás características do alumnado dende a formación dos agrupamentos ata a xestión da aula no canto a acceso a recursos, flexibilidade dos agrupamentos, participación e convivencia.

- Adecuación das programacións didácticas ao alumnado e ás circunstancias do seu contorno: a programación didáctica será flexible e irase adaptando ao nivel de competencia curricular do alumnado, aos seus intereses e ás súas necesidades.

- Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, tutoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos e outras que promovan a inclusión; co obxectivo de favorecer que cada estudante avance no seu proceso de aprendizaxe.

- Adaptación dos tempos, dos instrumentos e dos procedementos de avaliación ás circunstancias e necesidades de cada estudante, especialmente no caso de alumnado con necesidade específica de apoio educativo. Esta medida incluírá a secuenciación de tarefas, as explicacións individuais das tarefas, a verificación da comprensión das tarefas, a flexibilización dos tempos ou o emprego de instrumentos de avaliación variados.

- Reforzo educativo e apoio do profesorado con dispoñibilidade horaria: o reforzo educativo afecta a secuenciación de contidos, formas e instrumentos de avaliación, a organización da aula, o agrupamento do alumnado e de calquera outro aspecto metodolóxico para aquel alumnado que con estas modificacións poida seguir o proceso ordinario de ensino-aprendizaxe. Este reforzo docente estará acompañado da colaboración de profesorado con dispoñibilidade horaria na aula.

- Programas de habilidades e competencias sociais, se fose necesario.

2. Medidas extraordinarias: son todas as dirixidas a dar resposta ás necesidades educativas do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo que poden requirir modificacións significativas do currículo ordinario e/ou supor cambios esenciais no ámbito organizativo, así como, de ser o caso, nos elementos de acceso ao currículo ou na modalidade de escolarización. Aplicaranse logo de esgotadas as de carácter ordinario ou por resultaren estas insuficientes. Entre as medidas de carácter extraordinario que se poderán desenvolver están as que a continuación se detallan:

- Adaptacións curriculares, se fose necesario.

- Apoio do profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica e/ou en Audición e Linguaxe para aquel alumnado que o precise.

- Atención educativa ao alumnado que presenta dificultades para unha asistencia continuada a un centro docente, se fose o caso.

- Atención educativa ao alumnado sometido a medidas de protección e tutela, se fose o caso.

- Atención educativa ao alumnado afectado por medidas de violencia de xénero e/ou acoso escolar, se fose o caso.

Todas as medidas de atención á diversidade adoptadas ao longo do curso serán obxecto

de revisión continua por parte do profesorado; co obxecto de facilitar unha resposta educativa que favoreza o desenvolvemento persoal, académico e social de todo o alumnado.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3
ET.1 - A comprensión lectora.	X	X	X
ET.2 - A expresión oral e escrita.	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual e competencia dixital.	X	X	X
ET.4 - Fomento da creatividade.	X	X	X
ET.5 - O espírito crítico e emprendedor.	X	X	X
ET.6 - O método científico.	X	X	X
ET.7 - A igualdade entre homes e mulleres.	X	X	X
ET.8 - A educación para a paz e non violencia.	X	X	X
ET.9 - O consumo responsable e o desenvolvemento sostible.	X	X	X
ET.10 - A educación para a saúde e a educación afectivo-sexual.	X	X	X
ET.11 - A educación emocional.	X	X	X
ET.12 - A educación en valores.	X	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º	2º	3º
		trim.	trim.	trim.

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Conmemoracións recollidas no calendario escolar.	- 20 de novembro: Día Universal da Infancia. - 25 de novembro: Día Internacional contra a Violencia de Xénero. - 3 de decembro: Día Internacional das Persoas con Discapacidade. - 10 de decembro: Día da Declaración Universal dos Dereitos Humanos. - 30 de xaneiro: Día Escolar da non Violencia e da Paz. - 8 de marzo: Día Internacional da Muller. - 7 de abril: Día Mundial da Saúde. - 2 de maio: Día Internacional contra o Acoso Escolar. - 5 de xuño: Día Mundial do Ambiente.	X	X	X
Saídas didácticas.	Ao longo do curso realizaranse varias saídas pola contorna (unha trimestral como mínimo) e unha saída fóra da contorna (preferentemente no 3º trimestre do curso). Dentro destas saídas inclúense: actividades de carácter cultural ou medioambiental, visita a museos e exposicións, asistencia a concertos didácticos e proxección de documentais ou longametraxes autorizadas.	X	X	X

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
A temporalización das unidades didácticas foi adecuada?
Fíxose unha correcta adecuación dos contidos ás características e necesidades do alumnado?
Empregáronse distintas estratexias e/ou recursos para a presentación de contidos e novas situación de aprendizaxe?
Elaboráronse actividades de distinto nivel de dificultade, atendendo ás necesidades do alumnado?
Fíxose unha correcta adecuación dos criterios de avaliación ás características e necesidades do alumnado?
Flexibilizáronse os tempos, instrumentos e procedementos de avaliación?
Potenciáronse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral e escrita?
As aprendizaxes logradas polo alumnado correspóndense co nivel esperado na área?
Cumpriuse coas funcións de titoría e orientación do alumnado de maneira continua?
Metodoloxía empregada
Ofertáronse actividades con diferentes tipos de agrupamentos: individuais, parella, cooperativas en pequeno e gran grupo?
O método de traballo foi variado, ofrecendo metodoloxías activas e diversas?
Ofreceuse ao alumnado un feedback continuo nas actividades e traballos realizados?

Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
A organización da aula favoreceu a adquisición de aprendizaxes por parte do alumnado?
Fíxose un aproveitamento óptimo dos recursos dispoñibles no centro e na contorna para o desenvolvemento da programación?
Medidas de atención á diversidade
Ofrecéronse explicacións individualizadas ao alumnado que o precisou?
Respectouse o nivel de desenvolvemento do alumnado, ofrecendo respostas individualizadas?
Adoptáronse medidas de RE para o alumnado que as precisou?
Os recursos empregados adaptáronse ás necesidades do alumnado?
Clima de traballo na aula
Logrouse crear un clima de aula que favoreza a aprendizaxe?
Logrouse a participación activa de todo o alumnado nas actividades da aula?
Logrouse o compromiso do alumnado no desempeño de diferentes cargos dentro da aula?
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Houbo unha coordinación continua e fluída entre o profesorado do 2º ciclo de EP?
Xestionouse correctamente o tempo das reunións e titorías, xerando que fosen fluídas e eficientes?
Mantívose un contacto continuo con cada familia e os medios de comunicación foron adecuados?
Contouse cun apoio e implicación das familias no proceso educativo do alumnado?

Descrición:

Os indicadores anteriormente sinalados avaliaranse de forma trimestral a través de listas de control, co obxectivo de realizar un seguimento tanto do proceso de ensino-aprendizaxe como da propia práctica docente.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Segundo a RESOLUCIÓN do 6 de xuño de 2023, da Dirección Xeral de Ordenación e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento das ensinanzas de educación infantil, educación primaria, educación secundaria obrigatoria e bacharelato no curso académico 2023/24 o profesorado realizará o seguimento das programacións didácticas nos seus grupos de alumnado reflectindo información relevante de cada unidade didáctica: as datas de inicio e fin de impartición e as sesións realizadas, o grao de cumprimento respecto ao planificado, as propostas de modificación e/ou mellora, a xustificación razoada no caso de producirse algunha desviación e, de ser o caso, observacións.

A programación é unha guía do noso labor que deberá someterse a unha revisión

continua, co obxectivo de valorar o grao de adquisición dos obxectivos e o grao de desenvolvemento das competencias clave por parte do alumnado; así como o grao de desenvolvemento da programación didáctica e a propia práctica docente. Os resultados desta avaliación permitirán tomar decisións co fin de modificar, se é preciso, aspectos do proceso de ensino e aprendizaxe, para favorecer o desenvolvemento académico e persoal de todo o alumnado. Este seguimento e avaliación farase de maneira continua, especialmente ao remate de cada trimestre e ao remate do curso escolar. A revisión centrarase no seguimento da programación a través do apartado correspondente da aplicación PROENS, valorando os diferentes aspectos de consecución da mesma. Para realizalo empregarase unha lista de control na que se avaliarán os indicadores de logro recollidos no apartado 8.1. da presente programación, onde se analizan diferentes aspectos relacionados co desenvolvemento e cumprimento da programación como a temporalización das unidades didácticas, a metodoloxía ou a coordinación docente. Esta avaliación realizarase tanto de maneira individual como en coordinación co resto do equipo docente.

A partir da valoración dos diferentes apartados da programación, así como da detección de posibles dificultades de aprendizaxe e/ou necesidades específicas de apoio educativo levaranse a cabo accións de mellora como a adaptación ou modificación de aspectos curriculares como a metodoloxía, os tempos, a proposta de actividades de reforzo e ampliación e a adopción das medidas de atención á diversidade que sexan necesarias, tanto ordinarias coma extraordinarias. Ao final do curso a información obtida da avaliación da programación farase constar na memoria final, onde se recollerán as dificultades atopadas, xunto coas medidas adoptadas, de ser o caso; e se fará fincapé nas propostas de mellora a adoptar para o próximo curso escolar.

9. Outros apartados